

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

III. (XIX.) ÉVFOLYAM, 48. SZÁM 2008. DECEMBER 4.

200 FORINT

A Szabadság

A MAGYAR KOMMUNISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

www.aszabadsag.hu

NACIONALISTÁK

OPPORTUNISTÁK

FUNDAMENTALISTÁK

FASISZTÁK

IDIÓTÁK

MEGÁLLJATOK!

BALSZEMMEL

Thürmer Gyula

MI A BAL SZEMÜNKKEL NÉZÜNK A VILÁGRA. ÍGY SOK MINDENT ÉSZREVESZÜNK, AMIT CSAK A JOBB SZEMÜNKKEL NEM LÁTNÁNK. MÁSKÉNT IS LÁTJUK A VILÁGOT, MONDJUK ÚGY, BALSZEMMEL. EZUTÁN MINDEN SZÁMUNKBAN ELMONDJUK, MIKÉNT IS LÁTJUK AZ ÉPPEEN ESEDÉKES ESEMÉNYEKET A SAJÁT POLITIKAI ÉRTÉKÍTÉLETÜNK ALAPJÁN, BALSZEMMEL.

„NEMZETI EGYSÉG” PÁRTHÁZÜGYBEN?

Nem tetszik nekem ez a „nemzeti egység”. Persze, ha egyáltalán létezik. Úgy tűnik azonban, hogy létezik, mivel a parlament még tavaly elfogadott egy törvényt az állami vagyronról. Szerintem a legtöbb magyar ember úgy hal meg, hogy életében egyszer sem olvasta ezt a törvényt, sőt nem is hallott róla.

Nos, ebben az aranyos kis törvényben a honatyák és honatyák, Fideszesek és MSZP-sek egyaránt, kimondták, hogy „az országgyűlési képviselők általános választásán országos listát állító és az Országgyűlésben képviselőcsoport alakítására is jogosultságot szerző párt részére, a párt működési feltételeinek biztosítása érdekében iroda rendeltetésű ingatlan vásárlásához a Magyar Fejlesztési Bank Zrt. a párt kezdeményezésére pénzkölcsönt nyújt”. Hoppá, ez már valami! A pénz nem ám mindenkinek jár, csak önmaguknak, hiszen ők már bent vannak. S, ha már bent vannak, ahogy mondani szokás, élnek a polgári demokrácia lehetőségeivel.

És éltek is. Az MSZP 723 millióért 44 ingatlant vett. Az MDF, amely köztudottan külsős kormánypárt, 450 millióért 21 pártházat vásárolt. A derék liberális gyerekek nem sajnálták az állam pénzét, picinyke pártjuk mindjárt 327 milliót költött el 17 objektumra. A Fideszt sem kell féltetni, ők 205 milliót használtak fel 22 ingatlanra. Ez sem kevés, de egy árnyalattal kevesebb, mint a kormánypártoké és szövetségeseiké.

A pénzt persze vissza kell fizetni, 15 év alatt negyedévenként.

Van a törvényben egy fél mondat, ami tovább mozgatja a fantáziámat. A pénzkölcsön állami kezességvállalás mellett történik.

Szóval, tessék nekem megmagyarázni, hogy mi is történik, ha valamelyik párt nem fizet! Talán csak nem mi fizetjük vissza, önként és dalolva? Szóval, nem tetszik az ilyen „nemzeti egység”. Nem bánnám, ha egység lenne, mondjuk a munkahelyteremtésben, a nemzet megvédésében, a magyar vállalkozások támogatásában, a dolgozó emberek terheinek csökkentésében, a terhek igazságos elosztásában, a válság leküzdésében. Ebben viszont nincs egység, a hamis egységből meg nem kérünk.

SE GYURCSÁNY, SE ORBÁN

Az MSZP kormánya megsarcolja, kirabolja, elnyomorítja saját népét. Az ember azt gondolná, hogy ennyi szemétség után rohannak az ellenkező oldalra, a Fideszhez. De nem!

A közvélemény-kutatások szerint a válság hatására egyre rosszabb az emberek közérzete. Ezen persze nincs mit csodálkozni. Azon annál inkább, hogy a Fidesz támogatottsága másfél év óta először süllyedt 25 százalék alá. Magyarán szólva, a népnek nem nagyon kell Gyurcsány, de Orbán után sem kiáltanak. A Fidesz helyében én persze elgondolkoznék ezen. Valami nem stimmel. Az emberek

többet vártak a parlamenti ellenzékétől, és azt nem kapták meg. A kormányon már nem csodálkoznak, mert azok hivataltól ilyenek. Legalább is 2002 óta. De hát az ellenzék az mégiscsak más. Legalább is annak kéne lennie. A parlamenten belüli ellentámadásokat, amelyekből, legyünk őszinték, a Fidesz bőszesen kivetesi részét, az emberek többsége nem érti, nem becsüli, esetleg nem is ismeri. A leleplezésekből, a botrányokból meg már mindenkinek elege van, mert azokból úgysem jön ki semmi. Legfeljebb vizsgálóbizottságok jönnek létre, azokat viszont senki sem veszi komolyan. Sokak szerint az is csak az elit belső harca, olyan kéz kezeti mos alapon. A Fidesz az utcára is kivitte a tömegeket, de sokak szerint ott is hagyta.

Szó, ami szó, az emberek éreznek valamit, amit ma még nem mondanak ki. Érzik, hogy az ő helyzetükön egy egyszerű kormányváltás nem segít. Főleg a mostani válságos időkben nem segít. Másra, másokra, elvileg más politikára van szükség. Csodák, persze, nincsenek. Nem fognak vadonatúj erők megjelenni. Az emberek viszont tudják, hogy mi, a Munkáspárt is itt vagyunk. Érezzük rokonszenvedésüket, de bizonytalanságukat is. Még nem akarják elhinni, hogy mi hozhatunk igazi változást az életükbe.

Tegyük hozzá: még! Még most nem akarják elhinni, még most kicsinek tartanak bennünket, még most mindenfelé nézelődnek. A válság azonban átformálja az emberek életét. S a válság java csak most jön. A válság, és ennek egyáltalán nem örülünk, megteszi a magáét az emberek anyagi, megélhetési viszonyaiban. A mi dolgunk, hogy gondolataikat is átformáljuk. A mi dolgunk, hogy választási lehetőséget, alternatívát kínáljunk. A mi dolgunk, hogy szervezzük a pártot, bekapcsolódjunk a tömegmozgalomokba. A mi dolgunk, hogy teljes erőnkkel készen álljunk segíteni, amikor az emberek már nem csak becsülnek, de hívnak is bennünket. Nincs vesztegetni való időnk. Mindez nagyon gyorsan bekövetkezhet.

A CSAPÁSOK ALATT CSAK A CSERÉP TÖRIK ÖSSZE, AZ ACÉL MEGEDZŐDIK

BESZÉLGETÉS KALAPOS MÁRIÁVAL, BÁCS-KISKUN MEGYE
10- ES ORSZÁGGYŰLÉSI VÁLASZTÓKERÜLETÉNEK KB-MEGBÍZOTTJÁVAL

Kalapos Mária sok évvel ezelőtt kezdte el szervezni az alapszervezetet Bácsalmáson. Ma is naponta aktívan agitál, beszélget a városiakkal. Tudja, mennyire nehéz megélni a kapitalizmusban. Mindig az emberek érdekét tartja szem előtt, a jó ügyért összefog ideológiai elkötelezettségtől függetlenül bárkivel, aki a kiszolgáltatottakért tenni akar.

– Hogyan kerültél a mozgalomba?

– 1956 őszén 11 éves múltam, éppen az Ifjú Gárdát olvastam. Anyukám akkor jött haza a péktől és elmondta, hogy Pesten zavargás van. Őlik a kommunistákat és az ávosokat. Ekkor vette észre kezemben a könyvet. „Jaj lányom! Te meg mit olvasol? Vörös csillag van a könyv borítóján! Valaki meglátja, és még baj lesz belőle...” Ennek a félelemnek mély gyökerei voltak. Anyai nagyapám 1918-19-ben csatlakozott a szocdemekhez, aztán a Tanácsköztársaság után az ő múltjával nem akadt állása. Batáron állandó csendőri felügyelet alatt volt. A II. Világháborúban menekültünk Újvidékre. Szóval Pesten dúlt az ellenforradalom, én meg olvastam az Ifjú Gárdát.

Ma is vallom, hogy a csapások alatt csak a cserép török össze, az acél meg edződik. Voltam úttörő, KISZ-tag, aztán a Nagybatony-Bányavárosi Gimnáziumban kértem felvételemet a szakszervezetbe, majd a pártba. 1971. április 16-án vettem fel az MSZMP soraiba. Elvégeztem a Marxista-Leninista Esti Középiskolát, aztán az esti egyetemet. Teljesen új világ nyílt ki előttem. 1984 ősztől előképzős lettem a Munkásórságban. 1985-ben tettem le az esküt.

– Mik a rendszerváltással kapcsolatos tapasztalataid?

– A puccs-kongresszus után első titkárnak azt mondta, hogy van egy éjszakánk eldönteni, aláírunk-e az MSZP-nek, vagy sem. Aki úgy dönt, hogy nem ír alá, be se jöjjön dolgozni. Életem legnehezebb éjszakája volt, beteg anyámmal és két gyerekemmel. Aláírtam. A fiam főiskolás volt. Mikor elmondtam, hogy mit tettem, szánakozó tekintettel nézett rám. „Te vagy az egyedüli kereső a családban” – mondta. Aztán egy novemberi napon azzal jött haza, hogy a főiskolán szervezik a megújult MSZMP-t. Büszke vagyok

Kalapos Mária

1945. június 1-én született a mai Szerbia területén lévő Ókéren. A II. Világháborút követő rendezési elveknek megfelelően 1948 tavaszán családját marhavagonban telepítették át Magyarországra. Az általános iskolát Majson végezte, 1954-ben költöztek Bácsalmásra.

A Szegedi József Attila Tudományegyetem Természettudományi Karának matematika-fizika szakán végzett 1968-ban. Már nyugdíjasként tett vizsgát számítógép-kezelő és -felhasználó szakmában. Erre különösen büszke. A KB-tagja, választókerületi elnök, a Központi Etikai Bizottság tagja.

rá! Ő volt a legfiatalabb küldött a decemberi alakuló kongresszuson. Nem mindenkinek adatik meg a csoda, hogy fia egy adott pillanatban érettebben gondolkodik, mint az anyja. Ma is rengeteget segít nekem. Másnap bementem a volt munkahelyemre és letettem a tagkönyvem. Elkezdtém szervezni Bácsalmáson az MSZMP-t. Édesanyám is tag lett. Az is maradt haláláig.

Amikor még csak tanultam a kapitalizmus politikai gazdaságtanát, nem gondoltam volna, hogy a valóságban megélni ennyire nehéz lesz.

– Esett-e bántódásod valaha?

– Igen. De szót nem érdemel. Az iskola előtti gesztenyefát gyakran ajánlgatták, de fel nem húztak rá.

– Miket olvastál mostanában?

– Sajnos nem olvashatok annyit, amennyit szeretnék. Regényre alig van időm. Versekét gyakrabban forgatok. Kedvenceim: Petőfi, József Attila, Váci Mihály, Tabák András. Újságok közül A Szabadságot és a Magyar Hírlapot olvasom. Általában az Interneten tájékozodom.

– Mi a legfontosabb érték az életedben?

– Hűség a vállalt sorshoz, kitartás a végzendő munkában és nyíltan vállalni önmagam.

– Ha találkoznál az aranyhállal, mi lenne a három kívánságod?

– Mi már látjuk, hogy a felül lévők nem tudnak normális módon „uralkodni”. Az aranyhálnak abban kellene segíteni, hogy az alul lévők erre képesek legyenek ráébredni. Nekünk legyen elég hitünk, hogy ezt a feladatot elvégezzük.

– Mivel töltöd a szabadidőd?

– Sok energiámat emészti fel a napi állagmegőrző tevékenység. Napi másfél óra jóga, szoba-kerékpár, séta. Ez utóbbi ritkán fér bele az időmbe.

Bácsalmáson naponta járok, agitálok, beszélgetek. A helyi médiák közül a Bács-TV, illetve az Új Bácska hirdetőújság foglal el az adásaival, írásaival.

Városunkban azt is gyakoroljuk, hogyan kell konkrét kérdésekben más pártokkal összefogni, ideológiai elkötelezettségtől függetlenül, az emberek érdekében. ■

90 ÉVES A MAGYAR KOMMUNISTA MOZGALOM

A KMP megalakulására emlékeztünk

Hősésben gyülekeztek a ma kommunistái november 24-én a mozgalom bölcsőjénél, a múlt hőseire emlékezve. Kun Béla, Vántus Károly, Rabinovics József, Korvin Ottó és elvtársaik, elvtársaink velünk voltak és velünk vannak harcunk minden pillanatában. Kajli Béla budapesti elnök felidézte a méltóságteljes történelmi pillanatot, a párt megalakulásának körülményeit.

Kozák András és Fogarasi Zsuzsanna a kortársak benyomásaival, érzéseivel gazdagították az ünnepi percekét.

Juhász Gyula és Móricz Zsigmond megható sorai hatására könnyben úsztak a tekintetek. Az emberek most is „higgadtan, kissé befelé égő szemmel néztek”.

„A magyar a népek békés szövetségét akarja.” Ma is. Ugyanazokért a célokért harcolunk majdnem ugyanolyan mostoha körülmények között.

„A régi világ szörnyei ébrednek föl, mintha a letiport sárkánynak egy szőre megmozdulna” – írja a nagy magyar író. Nem, nem ma írta, de akár ma is írhatta volna. A tőke ma rafináltabban nyúzza

a munkást, az emberi jogokra, a szabadságra hivatkozva tiporja agyon az emberi méltóságot. Illúziókat kelt és rombol, hogy újakat ébresszen.

Mára kifinomultabbak a kizsákmányoló módszerei és a mi harcunk is más. Ideológiailag jobban felvértezve, a szítán való átlátás képességével kell küzdőnünk a mi színeinkbe burkolt bábuk ellen, a jobboldali szociáldemokraták megtevesztő propagandájával szemben.

Akkor minden utcasarkon spicli, a lebukás veszélye. Ma az élet minden szegletében látják, mit csinálsz, s a tudomány jobb sorsra érdemes vívmányait vetik be ellened, s nem érted.

Thürmer Gyula pártelnök jelenlétével is bizakodást sugározott. Brazíliából hozta a világ kommunistáinak szolidaritását. A repülőtérrel érkezett ide, haza, a hazába, a Városmajor utca 42. szám alá, és a folytonosságot, a higgadt, józan gondolkodást, a jövő erejét képviselte.

A könnyek maradnak. De már az elvtársi szolidaritás és együvé tartozás könnyei.

A magasban nemzeti zászlót fúj a szél, s hóáztatta vöröset. A nedves lobogók hőseink vérét idézik: „Kik érted haltak, szent Világszabadság!”

Van tisztességes út

1918 őszén a Városmajor utca 42-ben egy maroknyi fiatalember célként tűzte ki a szocialista forradalom megvívásának történelmi feladatát. Nem elégedtek meg a polgári forradalom eredményével. Szocialista forradalmat akartak!

Olyan forradalmat akartak, ahol a munkás győzi le a tőkést, magához veszi a termelőeszközök tulajdonát, gyakorolja és megvalósítja a proletariátus hatalmát. Tudták, hogy a célok megvalósításához rengeteg munkára, kitartásra, áldozatra is szükség lesz. Azt is tudták, hogy a megvalósításhoz egy új forradalmi pártra, a munkások érdekeit megvalósító, kommunista pártra van szükség.

A történelmi helyzetet felismerték, döntöttek és cselekedtek. 1918. november 24-én megalakították a Kommunisták Magyarországi Pártját.

Kik voltak ennek a történelmi eseménynek a hősei?

A munka zászlóvivői lettek az Oroszországban alakult magyar kommunista szervezetek vezetői és tagjai. Élen állt és később vezetője lett a pártnak Kun Béla. Mellette nagy munkát végzett Jancsik Ferenc, Pór Ernő, Rabinovics József, Seidler Ernő, Vántus Károly.

Harcostársak voltak a szociáldemokrata baloldali ellenzék képviselői, Vágó Béla, Chlepkó Ede, Fiedler Rezső, Hírossik János, László Jenő, Rudas László, Szántó Béla.

Cselekvő társakká váltak a forradalmi szocialistáktól Korvin Ottó, Mikulik József.

Ők lettek a Kommunisták Magyarországi Pártja első Központi Bizottságának a tagjai. A Központi Bizottság elnökévé Kun Bélát, a néhány hónap múlva kikiáltott Magyar Tanácsköztársaság lelket és motorját választották.

Elődeink, a 90 évvel ezelőtt megszületett kommunista párt harcosai, vezetői elvi alapon, a marxizmus talaján, a munkások és parasztek alapvető érdekeinek megvalósítását néhány hónap múlva győzelemre vitték. Az a célkitűzés, ami a párt születésekor még csak álom volt, rövid idő elteltével megvalósult, győzelemre vitték a Magyar Tanácsköztársaságot.

Történelmi tett volt, még akkor is, ha csak 133 napig létezett Magyarországon a munkások-parasztek hatalma, a Tanácsköztársaság.

Bebizonyították országnak-világnak, hogy a társadalom fejlődésében van igazságosabb

és tisztességesebb rendszer, mely a dolgozóknak, a szegényeknek, az elnyomottaknak is tud emberhez méltó életet biztosítani, érvényre tudta juttatni a kizsákmányolt többségének az akaratát, utat nyitott az ő hatalmuk gyakorlásához.

Amit kommunista elődeink 90 évvel ezelőtt megfogalmaztak és megvalósítottak, nekünk most a XXI. század kapitalista Magyarországon újra meg kell vívni, újra harcot kell folytatnunk a kizsákmányolás, a tőke uralma ellen.

A Magyar Kommunista Munkáspárt történelmi küldetése ma az, hogy harcoljunk a tőke, a kizsákmányolás, az elszegényedés ellen. A mi dolgunk ma nem a forradalom. Ma az a dolgunk, hogy megállítsuk a kormánypártok, a szociáldemokraták és liberálisok pusztítását.

Olyan Magyarországon akarunk élni, ahol munkát kap a dolgozni akaró munkás, a tanulás lehetőségéhez jut a fiatal, békés, nyugodt időskort tud megélni a nyugdíjas. Egészséges, büszke nemzetet akarunk az országban!

Részlet Kajli Béla budapesti elnök november 24-i beszédéből

NEGYVENKILENC KILOMÉTER KÉT ÓRA ALATT

PASKU KÁROLY

Pasku Károly számára fontos volt ez a nap. A mátészalkai választókerület KB-képviselőjeként először kellett egy önálló elnöki látogatást megszerveznie. A közelmúltban a Központi Bizottság tagjává is választották, így a felelősség is nagyobb volt. Természetesen segítségére volt Tóth András, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei elnök, és Horváth Endre, illetve Szöllősiné Fitos Éva, akik korábban töltötték be

ezt a tisztséget. Mátészalkán a Munkáspártnak nincs szervezete, így „kívülről” kellett szervezni, de elmondhatjuk, hogy sikerült.

Kora reggel a váratlan hidegben nem sokan voltak a mátészalkai piacon, de annál aktívabban érdeklődtek. Az árusok maguk jöttek oda a Munkáspárt elnökéhez, és osztották meg gondjaikat. Szegények az emberek, nincs pénz, nincs munka. A multik azt is tönkreteszik, ami még megmaradt. A multiktól az önkormányzat nem tudja megvédeni az embereket – mondta el Szászi István, Mátészalka alpolgármestere. Ha mi nem engedjük ide, a szomszéd falu engedi, és a hatása ugyanaz. Kormányzati intézkedés kellene, de az nincs. A 17 ezer lakosú városban a legnagyobb munkáltató az önkormányzat, ami jelzi, hogy iskolát, kórházat, sőt bölcsődét is fenntartanak. De jelzi azt is, hogy a vállalkozók nem tudnak gyökeret verni az igen szegény vidéken. A térséget az általános elmaradottság is sújtja. Nyíregyháza és Mátészalka között 49 kilométer a távolság, a MÁV vonalán mégis

több mint két óra kell az úthoz. Hol vagyunk akkor Európától?

A 75 éves mátészalkai kórházban Harányi Imréné főigazgató és a kórház vezérkara fogadta Thürmer Gyulát. Ezt a kórházat nem privatizálták, az üzemeltetés sem került magáncég kezébe, mégis jól működik. Több pénzre lenne szükség, világosabb egészségügyi politikára, és természetesen az általános helyzet javulására. A kórházban dolgozók pontosan tudják, hogy mit jelent az elmúlt húsz év. Az emberek elhanyagolt egészségügyi állapotban, sokszor későn jutnak az orvosok kezébe, s ez ennek a két évtizednek a bűne.

Kevesen tudják, hogy Európa torma-termelésének több mint fele Mátészalka térségéből származik. A meggybefőtt terén is nagyhatalom vagyunk – tudtuk meg a Parmen Konzervgyár vezetőitől. Ez a gyár szinte az utolsó mohikán, hiszen alig van már magyar tulajdonú konzervgyár Magyarországon. A talponmaradáshoz folyamatos fejlesztés kell, ahhoz meg pénz, az pedig errefelé is hiánycikk. Ki tudja, mit hoz a jövő?

90 ÉVES A SALGÓTARJÁNI SZERVEZET

Forradalmi idők régen és ma

Bizony ma is forradalmi a hangulat az országban és az egész világon. Miért mondom ezt? Mert látható, hogy a kapitalizmus újra válságát éli, és megint a kisemberekkel, munkásokkal akarják helyrehozni, újjáéleszteni a már vonagló, haldokló szörnnyeteget. Ezt nem lehet hagyni, pusztuljon végleg ez a maradi társadalmi berendezkedési forma! A múltban ez már egyszer megtörtént.

Kilencven évvel ezelőtt alakult meg a KMP országos szervezete, majd napokkal később Nógrád-megyében, Baglyasalján, Salgótarjában és így tovább. Salgótarjáni kommunistaként ezt a becses eseményt szeretném fölidézni, és másokkal megosztani. 1918. december 26-án Salgótarjában érkezett Kun Béla, a KMP Központi Bizottságának elnöke, Rudas László, a Vörös Újság főszerkesztője, és Szaton Rezső, aki a KB-ban a vasmunkások szervezéséért volt felelős. Ezen a napon három igen fontos értekezlet zajlott le.

Délután két órakor a vas- és fémmunkások, valamint a bányászok összbizalmi testülete ülést tartott, amelyen a többség kimondta, hogy csatlakozik a Kommunista Magyarországi Pártjához.

A történelem ezen mozzanata sorsdöntő volt, válasz a kapitalizmus akkori formájára. Ezt soha nem bocsátotta meg a kapitalizmus, és bosszút esküdött. Bosszújuk legédesebb pillanata a rendszerváltás idején jött el. Ez az elszabadult fenevad áldozatokat keresett, és meg is találta. Ma ezért nincs összefogható munkás, bányász tömeg Salgótarjában. A jelenben az a feladatunk, hogy megtaláljuk a mai kor emberét, aki érzi, szükség van a változásra. 2009 a Tanácsköztársaság éve is lesz. Hozzunk létre egy új Tanácsköztársaságot! Új Tanácsköztársaságot, mely Kun Béla szavait idézve: „megteremt egy területet, ahol a tagadás megvetheti a lábát, a kapitalizmussal szemben, és nemcsak megdöntheti a kapitalista világot itt

Grafika: Czinke Ferenc

Magyarországon, hanem majd kiindulópontja lehet nyugat felé a nemzetközi proletárforradalomnak.”

A történelem megismételheti önmagát, hiszen ma is válság van, és mi kommunisták is itt vagyunk, hiába akartak sülyesztőbe tenni minket. Újra kísértet fogja bejárni Európát, a kommunizmus kísértete!

TÓTH LÁSZLÓ

MEGÉRTÉ? EZT

Húsz esztendeje, 1988-89-ben ment végbe az, amit kegyesen rendszerváltásnak szoktak nevezni. Sokan hitték, hogy ez az új világ jobb lesz, jobban fogunk élni, csupa becsületes ember fog bennünket vezetni. Sokan hitték, hogy minden marad a régi-ben, visszük magunkkal azt, ami jó volt a szocializmusban, és hozzátesszük azt, ami jó a kapitalizmusban. Nem ez történt! Gondold végig, mit vesztettél és mit nyertél! Gondold végig, hogy megérté-e! Ezt akartad?

Húsz éve szocializmus volt, ma kapitalizmus van

- Húsz éve senki sem lehetett milliárdos, de a túlnyomó többségnek elfogadható élete, biztos jelene és kiszámítható jövője volt. Ma bizonytalan a jelened, kiszámíthatatlan a jövőd.
- Húsz éve az ország pénzét úgy osztották el a parlamentben, hogy jusson oktatásra, egészségügyre, a Te és a mi jólétünkre. Ma a gazdagok, a milliárdosok kapják az ország kenyérének javát.
- Húsz éve megbecsülték a tisztességes munkát, ma az ügyeskedőknek, a csalóknak áll a világ.
- Húsz éve a munkásembernek becsülete volt, ma másodosztályú polgár saját hazájában.
- Húsz éve sem volt minden fenékgig tejföl. De éreztük: a szocializmus van az emberekért, és nem az emberek vannak a szocializmusért. Ma nem a kapitalizmus van értünk, mi vagyunk a kapitalizmusért.

Húsz éve dolgozhatott mindenki, ma egymillió embernek nincs munkája

- Húsz éve mindenki dolgozhatott, aki akart. Ma hivatalosan 400 ezer embernek nincs munkája, nem hivatalosan egy milliónak.
- Húsz év alatt másfél millió munkahelyet tettek tönkre, de egyet se pótoltak.
- Húsz éve a mezőgazdaság egymillió embernek adott munkát. Ma alig százezren dolgoznak itt.
- Húsz éve a pályakezdőket tárt karokkal várták a munkáltatók. Ma körülbelül 80 ezer pályakezdő fiatal indítja életét munkanélküliségként.
- Húsz éve napi 8 óra munkából elfogadhatóan meg lehetett élni. Ma sokszor 13-15 óra is kevés.
- Húsz éve miénk volt Magyarország, ma külföldiek szolgái vagyunk saját hazánkban
- Húsz éve a gyárak, az üzemek, a bankok, mindenminden magyar volt. A magyar gyárakat bezárták vagy privatizálták, jellemzően a külföldi tőke számára. A legtöbb gyárat azért vették meg, hogy a konkurenciát felszámolják, így a hazai gyárak többségét szétzúzták, bezárták, dolgozóit az utcára tették. Ma az ipar, a kereskedelem, a szolgáltatások nagy része külföldiek kezében van.
- Húsz évvel ezelőtt volt nemzeti ipar, ma multik vannak. Húsz éve volt önálló nemzeti termelés, önálló tudományos háttérrel. Ma a külföldi cégek összeszerelő üzeimei jelentik az ipart.
- Húsz éve volt magyar műszeripar, olyan nagyüzemekkel, mint a MOM. Volt önálló hadiiparunk, olyan üzemekkel, mint a Diósgyőri Gépgyár, a Rába.
- Húsz éve volt magyar ruházati ipar olyan óriásokkal, mint a Május 1, a Vörös Október, a Zalaezerszeg. Mára a ruházati ipar gyakorlatilag megszűnt. Húsz éve volt magyar cipőipar, ma gyakorlatilag nem gyártunk magyar cipőt.
- Húsz éve a magyar Ikarus évente 13 ezer autóbust gyártott, és a világ élvonalában volt. Mára felszámolták,

AKARTAD?

hogyan helyébe a német, svéd és más buszok jöjjenek. Húsz éve a Ganz-MÁVAG vonatokat gyártott a világ számos országának, ma kínai piac van a helyén. A Csepel Művek 60 ezer embernek adott munkát, ma kis kft-k vannak a helyén.

- Húsz éve az ország vezetése a magyar gazdaságot támogatta. Ma a multikat, a külföldi tőkét szolgálja ki. Magyarországon – bármivel foglalkozik is – a multik támogatást és adókedvezményt kap. Mára ez utóbbi összege eléri a százmilliárd forintot. A kis- és középvállalkozó, az őstermelő nem kap semmit, sőt: olyan adókkal sújtják, hogy ne érje meg Magyarországon termelnie, dolgoznia.
- Húsz éve az energiaszektor az állam kezében volt, nem kellett félni attól, hogy lekapcsolják a villant vagy nem tudunk fűteni, mert nem tudjuk kifizetni. Mára a privatizált energiaszektor egekig emelt árai miatt az emberek nem tudják kifizetni a rezsit: csak idén 700 000 embertől vonnak 30%-ot a fizetésükből köztartozás miatt.
- A multik környezetében a magyar kis- és középvállalkozások teljesen ellehetetlenednek, hiszen őket adók sújtják, a multik pedig adókedvezménnyel támogatják. 2007-ben 100 ezer magyar vállalkozás ment tönkre.

Húsz éve mi szállítottunk a világnak ennivalót, ma mi vesszük a világtól

- Húsz éve olyan világhírű üzemek jelentették a magyar mezőgazdaságot, mint Bábolna, Mezőhegyes, Nádudvar. Mára ez a múlté.
- Húsz éve hazánkban 8,7 millió sertést tenyésztettek. Ma ebből csak 4,1 millió maradt.
- A húsz évvel ezelőtti mezőgazdasági termelésnek ma csak egyharmadát termeljük.
- Húsz éve szövetkezetek, állami gazdaságok művelték meg a földet az ott élők érdekében. Ma magánvállalatok dolgoztatnak idegen bérmunkásokkal.
- Húsz évvel ezelőtt nem tudtuk, hogy mi az a parlagfű. Ma annyi a parlagon heverő, megműveletlen föld, hogy parlagfűből és allergiás betegekből nagyhatalom vagyunk.
- Húsz éve mi láttuk el gabonával, almával, borral,

csirkével a szocialista országokat. Mostani szövetségeseinknek, a németeknek, a franciáknak, olaszoknak nem kell a magyar mezőgazdaság terméke.

- Húsz évvel ezelőtt majdnem kétszer annyi húst ettünk, mint ma. És nem csak azért, mert háromszor annyi tehén és disznó volt, mint ma. Ettünk, mert volt, mert jó volt, s főleg, mert tellett rá. Ma drága a hús, egyre kevesebb és egyre rosszabb minőségű húst eszünk.

Húsz éve 20 milliárd dollárral tartoztunk a világnak, ma 130 milliárddal

- Húsz éve 20 milliárd dollárral tartoztunk a világnak. Ma mintegy 130 milliárddal tartozunk.
- Húsz éve tudtuk, hogy hol a pénz! Fedezetül ott állt a magyar gazdaság. A Ganz MÁVAG, a Csepel Művek, a MOM, az Ikarusz, Bábolna, Nádudvar, Mezőhegyes. Százezer számra épültek lakótelepi lakások. Itt volt a pénz, tudtuk, hogy hol van. Mi kaptuk, mi használtuk, és kérdezzük: hova lett ez a pénz? Hol vannak a magyar üzemek? Hol építenek szociális bérletet? Hol adják olesón a kenyeret?
- Húsz éve, a Kádár-rendszerben gazdálkodtak a hitelekkel, a mostani rendszerben ellopják.

Húsz éve az ember volt a legfontosabb, ma a pénz

- Húsz éve még kórházakat, iskolákat építettek, hogy az egészségügy és az oktatás mindenki számára elérhető legyen. Mára bezártak több mint 300 iskolát, bezártak több száz rendelőt és kórházat. Sokaknak negyven kilométert kell utazni a „központi” kórházig. Nem csoda, hogy a halálozási arányban és várható élettartamban is az EU-20-ak közül a legrosszabbakban vagyunk.
- Húsz éve a kórházban az számított, hogy mi a bajod, mid fáj? Ma egyre inkább az számít, hogy mennyi pénzed van.
- Régen a beteg minden körülmények között kapott ellátást. Mára ingatlanspekuláció miatt bezárták a

„Lipótmezőt”, azt az országos pszichiátriai intézményt, ahol olyan betegek is éltek, akik nem tudtak gondoskodni magukról, s esetleg ön- vagy közveszélyessé válhattak volna gyógyszeres kezelés nélkül. Ma több százan bukkannak fel hajléktalan szállókon, s legalább ennyien nem igénylik gyógyszereiket – védelem és kezelés nélkül mi lesz velük?

Húsz éve sem voltunk gazdagok, de sok mindent megengedhettünk magunknak

- Húsz éve sem voltunk gazdagok, de sok mindent megengedhettünk magunknak: üdülést, éttermet, szórakozást. Ma vagy az egyik, vagy a másik, de gyakrabban egyik se.
- Húsz éve nem kellett adót fizetnünk. Ma – ha csak egy kicsit is jobban keresünk az átlagnál – a fizetés felét elviszi az állam. Mit kapunk cserébe? Bezárt kórházakat, lezüllesztett oktatási rendszert, bezárt vasútvonalakat, megfizethetetlen közlekedési díjakat.
- Húsz éve senki nem éhezett Magyarországon. Ma az ENSZ óvatos becslései szerint is legalább 200 ezer ember, ebből mintegy 20 ezer gyerek éhezik hazánkban. További 100 ezer gyerek pedig jó esetben krumplihoz és zsíros kenyérhez jut.
- Húsz éve az emberek többsége nyaralni ment. Ma a családok 59 százaléka nem megy nyaralni.
- Húsz éve a nyugalomba vonulás tisztes nyugdíjat és megbecsülést jelentett. Ma éhezést, társadalmi kizártságot. Mit lehet megvenni az öregségi nyugdíj minimális összegéből, 28500 Ft-ból? Ételt keveset, rezsit fizetni lehetetlen, gyógyszert meg szedjenek a gazdagok.
- Húsz éve gyakorlatilag minden magyar állampolgár részesült a társadalombiztosításban. Ma ezek esnek ki a társadalombiztosításból, így megfosztják őket az egészségügyi ellátástól.
- Húsz éve nem voltak hajléktalanok, s a biztos megélhetés miatt senkit nem fenyegetett az a veszély, hogy az utcára kerül. Ma Magyarországon 85-90 ezer hajléktalan él, s évente több, mint 2000 lakást árvereznek el. A felmérések szerint magánemberek esetében gyakoribb árvereznek a kifizetetlen villany-, gáz- és más rezsiszámlák következtében, de magas az illetéktartozások miatt elindított végrehajtások száma is.
- Húsz éve a cigánynak nem kellett szociális segélyért sorba állnia, nem kellett megaláznia magát. Húsz éve a cigány is dolgozhatott, sőt dolgoznia kellett. Cserébe nem „lenézett idegen” volt, hanem egyenjogú polgár.

Húsz éve könnyebb volt fiatalnak lenni, mint ma

- Húsz éve a bölcsődei és óvodai elhelyezés mindenkinek járt. Mára annyi helyet megszüntettek, hogy a gyerek születése előtt kérelmezni kell a felvételt. Ha nem, marad a magánóvoda, gyermekeként 60 ezer Ft-tól havonta.
- Húsz éve a fiatalok mertek családot alapítani, mert tudták, hogy lesz munkájuk, lakásuk. Ma gyakran azt sem tudják, holnap miből vesznek kenyeret, s lesz-e tető a fejük felett. A tendenciát jól mutatja: az átlagos életkor az első házasságkor 1990-ben még 22 év volt, 2007-re már 27 évre emelkedett.
- Húsz éve a gyerekekre biztos jövő várt. Tanulhatott, munkát kapott, családot alapíthatott. Ma nagyon sokak számára egy lehetőség marad: külföldre menni.
- Húsz éve sem volt könnyű lakáshoz jutni, de a fiatalok többsége belátható időn belül az állam segítségével megoldotta. Az állam hosszú lejáratú, kedvezményes hitelekkel támogatta a lakáshoz jutást. Ezáltal nőtt a lakások száma és a lakáson belül a szobaszám, ugyanakkor csökkent a 100 lakásra jutó lakók száma. Az új lakások jelentős része panellakás volt, amit „kiutaltak”. Ma nem épülnek állami lakások, a fiatalok fizetésük felét albérletre költik, s saját lakás vásárlásakor évtizedekre eladósodnak.
- Húsz éve mindenki tanulhatott, aki tanulni akart. Tandíj nem volt, az oktatás költségei megfizethetőek voltak, és az állam is támogatta. Ma sok helyütt tandíj van, egyre drágább a tankönyv, a diákok albérlete és utazása.
- Húsz éve a gyerekek nagy része sportolt. Ma minden tíz gyerekből hat nem sportol. Húsz éve volt iskolai sport, olesó tömegsport, és ennek következtében jó eredményeket értünk el a világversenyeken. Ma nincs iskolai sport, alig van megfizethető tömegsport. 1988-ban, a szöuli olimpián hazánk 11 aranyérmet szerzett, 2008-ban Pekingben már csak hármat.

Húsz éve nem voltunk EU-tagok, ma azok vagyunk. Nem jártunk jobban!

- Húsz éve a szocialista országok integrációjának voltunk tagjai. A cél nem egymás kizsákmányolása volt, hanem a gondok közös megoldása. A KGST-

ben egyenlők voltunk. Az EU-ban Németország, Franciaország és a többi nagy diktál.

- Húsz éve minden ország azt adta a közösbe, amiben a legjobb volt. Ma az EU-tagjai vagyunk, amelyben Magyarország a szegény rokon.
- Húsz éve a KGST azt segítette, hogy az emberek jobban éljenek. Az EU a gazdag európai nagytőke szövetsége az emberek, a tömegek kizsákmányolására.
- Húsz éve csak vízummal utazhattunk a legtöbb EU-országba. Ma nem kell vízum, de csak azt látják szívesen, akinek pénze van. Neked van pénzed utazni?

Húsz évvel ezelőtt rend volt. Ma nincs rend.

- Húsz évvel ezelőtt rend volt. Tudtad, hogy mi a jó és mi a rossz. A rendőr melletted állt, a rendőr mögött meg ott állt az állam. Ma rosszak a törvények, lopnak a politikusok, a korrupció felfalja az országot. A rendőr nem áll melletted, és a rendőrt se védi meg saját állama.
- Húsz éve voltak korrump politikusok, a hatalmukkal visszaélő állami emberek, de maga a rendszer nem volt korrump. Ma az állami vagyon privatizációja, a pályázatás és sok minden más maga szüli a korrupció lehetőségét. Ma Magyarország Európa legkorrumptabb országai közé tartozik.
- Húsz éve a munkatörvénykönyv a munkást, a dolgozót védte. Ma a tőkést védi.
- Húsz éve a szakszervezeteknek tényleges jogaik és lehetőségeik voltak az érdekvédelemben, szociális kérdések eldöntésében. Ma a szakszervezetek jogai korlátozottak.
- Húsz éve senki se beszélt arról, hogy ki a zsidó és ki

nem zsidó. Mára a kapitalizmus annyira kiélezte a társadalmi különbségeket, annyira elmélyítette egyes rétegekben a nyomort, hogy az antiszemitizmus tömegjelenséggé vált.

- Húsz éve nem voltak szélsőjobboldali, újfasiszta tendenciák és szervezetek, mert nem volt rájuk igény, nem volt társadalmi bázisuk. Mára sok ember kerül olyan kilátástalan helyzetbe, hogy a szélsőséges jobboldaliságba menekül.
- Húsz éve demokráciát ígértek mindenkinek. Ma van parlament, de a nép nem ellenőrizheti azt, és nem hívhatja vissza a képviselőket. Megszüntették a társadalmi vita intézményét, minden eszközzel akadályozzák, és le akarják járatni a népszavazásokat. Szólásszabadság van, de a televízió, a sajtó nyilvánosságához csak azok juthatnak hozzá, akiknek hatalmuk vagy pénzük van.

Húsz éve jó volt magyarnak lenni a világban, ma szegény rokon vagyunk.

- Húsz éve több mint százezres hadseregünk volt tüzér-séggel, páncélosokkal, műszaki csapatokkal, honi légvédelemmel. Ma kevesebb, mint húszezer katonánk van, az önálló működés feltételei nélkül. A magyar hadsereg ma kisebb, mint a trianoni rablóbéke után.
- Húsz éve nem tudtuk, hogy mi a háború. Ma Jugoszlávia és Irak után Afganisztánban már a harmadik háború részesei vagyunk.
- Húsz éve a magyar katonának nem kellett külföldre mennie. Sőt, az azt megelőző negyven év alatt is csak egyszer, 1968-ban Csehszlovákiába. Ma magyar katonák mindenütt ott vannak, ahol a NATO-nak emberanyag kell, Koszovótól Afganisztánig.

Húsz éve voltak illúzióid, ma már nem hiszel semmiben. Húsz éve tudtad, hogy másnap is lesz nap, lesz munkád, kenyered. Húsz éve tudtad, hogy legalább annyit adhatsz gyermekeidnek, sőt gyakran többet, mint amennyit Te kaptál a szüleidtől. Ma gyakran a szüleid segítenek Téged, és kevesebbet fogsz tudni adni gyermekeidnek. Húsz éve elhitted a nagy pártok meséit. Ma már tudod, hogy becsapnak. Húsz éve nem hitted el a Munkáspártnak, amit a kapitalizmusról mondtunk. Ma már tudod, hogy igazat mondtunk, Téged akartunk megkímélni. Húsz év elteltével bízzál bennünk, bízz a Munkáspártban!

Húsz éve történt a rendszerváltás. Megérte?

Húsz esztendeje, 1988-89-ben ment végbe az a folyamat, amit kegyesen rendszerváltásnak szoktak nevezni, de ami nem más, mint tőkés ellenforradalom. Észre sem vettük, talán el sem hittük, hogy szinte a szemünk láttára alakul át a világ. Sokan hitték, hogy ez az új világ jobb lesz, jobban fogunk élni, csupa becsületes ember fog bennünket vezetni. Sokan hitték, hogy minden marad a régiben, visszük magunkkal azt, ami jó volt a szocializmusban, és hozzátesszük azt, ami jó a kapitalizmusban. Nem ez történt! Ma rosszabbul élünk, mint húsz éve, nemzedékek nőnek fel munka nélkül. Bizonytalan a jövő, aki teheti, az külföldön érvényesül.

A következő hónapokban az újságok tele lesznek a tőkés rendszerváltást magasztaló írásokkal. Újra előkerülnek a húsz évvel ezelőtti percmemberkék, a mai „nagyok” meg bizonygatják a két évtizeddel ezelőtti döntés helyességét. Mi is írunk a rendszerváltás eseményeiről. Úgy, ahogyan mi megéltük, úgy ahogyan szerintünk ténylegesen történt. És mindig feltesszük a kérdést: megérte?

NAGY IMRE HŐSSÉ AVATÁSA

Húsz esztendővel ezelőtt, 1988. november 29-én a kormányzó MSZMP Politikai Bizottsága meghallgatja „a Nagy Imre és társai perében, valamint az 1956-os ellenforradalmi cselekmények miatt halálra ítéltekkel kapcsolatos kegyeleti kérdések rendezéséről” szóló jelentést. Ezzel megteszik az első lépést Nagy Imre politikai rehabilitációja felé, és objektíve az 1956-os ellenforradalom újraértékelése irányába.

NAGY IMRE A KÁDÁR-KORSZAKBAN

A Kádár-korszakban, azaz 1956 novembere és 1988 májusa között nem beszéltek Nagy Imréről. Keveset lehetett tudni róla, bár az a kevés korrekt volt. Közismert volt, hogy 1953 nyarától ő Magyarország miniszterelnöke. A 80-as években Hegedűs András „A hatalom ígézetében” című könyvéből már meg lehetett tudni, hogy Sztálin halála után, szovjet nyomásra kapta a funkcióját. Ismert volt az is, hogy 1956-ban újra ő a miniszterelnök, és ő az, aki az 1956-os események során fokozatosan elfogadta a felkelők követeléseit, állást foglalt a többpártrendszer bevezetése mellett. Bejelentette az Államvédelmi Hatóság feloszlását, amely védeni volt hivatott a munkás-paraszthatalmat. Ő jelentette be a Varsói Szerződésből való kilépést, ő nyilvánította semlegesnek az országot, egyben az ENSZ-hez fordult segítségért. Magyarán szólva, túllépett a szocializmus megjavításának, reformjának a célján, és a tőkés ellenforradalom kifejezője lett. Ismert volt az is, hogy 1958-ban kivégezték. Az 50-es évek pártdokumentumai ekkor még titkosak. Még a szovjetek sem világosítottak fel arról, hogy Nagy Imre az 1930-as években Vologya néven besúgó volt, és a munkásmozgalom nem kevés mártírjának halálához lehet köze.

Kádár átérezte Nagy Imre személyiségének és általában 1956 őszenek ellentmondásosságát. Értette Nagy Imre belső vívódását, de azt is, hogy semmilyen lelki konfliktus nem igazolhatja azt, ami a történt, azaz a tőkés rendszerváltás kísérletét. 1985. szeptemberében a következőket mondja Mihail Gorbacsovna, a szovjet párt és állam frissen megválasztott vezetőjének: „Én mind a mai napig úgy vélem, s kérem, ne értsenek félre, hogy Nagy Imre maga nem akarta az ellenforradalmat, de az események logikája ahhoz vezetett, hogy ő végső soron lehetővé tette az ellenforradalom számára, hogy kibontakozzék, s nemcsak a párt, a haza árulójává is vált”.

GRÓSZ VÍVÓDÁSA

Grósz Károly, aki 1988. májusában Kádár helyébe lép, nagyjából ugyanezt tudja Nagy Imréről. 1988 ősztől folyamatosan magához kérteti az 1956 előtti és utáni pártdokumentumokat, sőt az 1958-as Nagy Imre-per anyagát is. Akkori ismeri meg a „snagovi naplót” is, azaz Nagy feljegyzéseit, amelyeket romániai fogságában írt, és rácsodálkozik, hogy miért kellett évtizedeken át hallgatni erről a meglehetősen zavaros műről. Grószra nagy nyomás nehezedik. Tudja, hogy

Kádárnak igaza van Nagy megítélésében, s ő, aki maga is megkapta a Munkás-paraszt Hatalomért Érdemérmét az ellenforradalom leverésében tanúsított magatartásáért, tudja, hogy mi történt akkor. Az 1956-os események miatt kivégezték családjai, a nyugati partnerek azonban mind-mind Nagy Imre újratemetését követelik. Grósz emlékszik 1956-ra, Rajk László újratemetésére, amely bevezetőként szolgált az ellenforradalomhoz, és érzi, hogy ebből semmi jó nem következhet. Bízik abban, hogy meg lehet úszni egy emberi gesztussal, a családok eltemetik halottaikat, és az ügynek vége. De nem ez történik.

A KEGYELETI AKTUSTÓL A HŐSSÉ NYILVÁNTÁSIG

A Grósz vezette Politikai Bizottság röviddel a májusi pártértekezlet után, 1988 júniusában már foglalkozik az újratemetés ügyével. Ha belegondolunk, semmi sem indokolja ezt a sietséget, mégis megteszik. Akkor megbízzák Varga Pétert, a KB adminisztratív osztályának vezetőjét, hogy vizsgálják meg az ügyet. 1988. november 29-én a Politikai Bizottság e jelentés alapján foglalkozik Nagy Imre és társai újratemetésének ügyével. Kádár ekkor még a párt elnöke, de nincs beleszólása az ügyekbe, nem is vesz részt az üléseken, és egészsége egyre rosszabbra fordul. A testület tudomásul veszi, hogy az 1956-os események miatt kivégezték családjai szorgalmazták a „kegyeleti aktust”. Az egész ügyet rábízzák az Igazságügyi Minisztériumra. A miniszter ekkor

Kulcsár Kálmán. Kulcsár egyike azoknak a „felfedezettnek”, akikkel Grósz telerakja a vezetést. Értelmiségiek, semmilyen osztályharcos tapasztalatuk nincsen. A Politikai Bizottság állást foglal abban, hogy a földi maradványokat ki kell adni a családoknak, amelyek majd döntenek a temetés jellegéről.

A Politikai Bizottság érzi, hogy az ügy nem olyan egyszerű, mint ahogyan első hallásra tűnik, és úgy döntenek, decemberben a Központi Bizottság elé viszik az ügyet. Azt is kimondják, hogy a párttagságot megfelelően tájékoztatni kell. Megbízják Andics Jenőt, az agitációs és propagandaosztály vezetőjét, akinek szocializmus-ellenes kijelentéseit már korábban láttuk, hogy készítsék elő „Nagy Imre tárgyilagos bemutatását a párt-sajtóban”. Senkiben nem lehet illúzió afelől, hogy mit is jelent a tárgyilagos bemutatás. A pártpropaganda megkezdi Nagy Imre tisztára mosását anélkül, hogy erről a párt döntött volna. A Politikai Bizottság bevezet egy új fogalmat is a közéletbe: „a kegyeleti intézkedések célja a társadalmi megbékélés elősegítése”. Mindezt akkor, amikor külföldön és idehaza gőzerővel folyik a rendszerváltás előkészítése.

NAGY IMRE

1988. december 15-én Fejti György, a Központi Bizottság adminisztratív ügyekért felelős titkára a Központi Bizottság elé terjeszti a Politikai Bizottság javaslatát. Fejti ekkoriban 42 éves. 1982-84 között a KISZ első számú vezetője, majd az MSZMP Borsod megyei első titkára. Kádár még 1987-ben viszi be KB-titkárnak. „Nem egy mosolygós ember, de az adminisztratív titkárnál ez nem hátrány” – mondja egyszer Kádár. Fejti elmondja, hogy 285 főt végeztek ki, azaz nem ezeket, amint később állítják.

ÚJRATEMETÉS – 1989. JÚNIUS 16.

A Központi Bizottság egyetért azzal, hogy az állami szervek hozzanak létre munkacsoportot Nagy Imre és társainak exhumálására és újra eltemetésére. Fejti nem titkolja, hogy nehéz lesz „politikamentes aktusként” kezelni. Ekkor még mindenki ellenforradalomnak nevezi 1956-ot, Fejti nyomtatékosan alá is húzza, hogy nincs szó sem politikai rehabilitációról, sem 1956 újraértékeléséről. Ez megnyugtatja a testület tagjait is, a közvéleményt is. Nyílt ellenvetés nem nagyon van az ülésen, kérdések ugyan elhangoznak, például Borbély Sándor, a Munkásárság országos parancsnoka részéről, amelyek végül is ki nem mondott ellenvetést is tartalmaznak.

Ugyanez a Fejti György pár hónappal később, 1989 májusában már egészen más anyagot terjeszt a Központi Bizottság elé. Kijelenti, hogy „szakértők” átanulmányozták a Nagy Imre-per anyagait, és „alapos a gyanúja annak, hogy a nevezett per tényállás nem megalapozott”. A pártvezetés az egész ügyet „szakértőkre” bízta. Ezzel azt a látszatot kelti, mintha nem lenne politikai rehabilitáció, és az ügy egész kezelését kiadja a kezéből.

Ehhez a kijelentéshez persze kell 1988 januárja, amikor Pozsgay Imre a Magyar Rádióban bejelenti, hogy a munkabizottsága szerint 1956 nem ellenforradalom, hanem népfelkelés. Grósz akkor nincs itthon, Davosban van, a Világgazdasági Fórumon. Az egész helyzet meglehetősen furcsa. Grósz nem látszik meglepettnek, amikor közlik vele a rádióban elhangzott hírt. Nem rendeli ki a kormánygépet, pedig kap ilyen javaslatot, nem utazik haza azonnal,

sőt a Központi Bizottság következő ülésén sem váltják le Pozsgayt. Az MSZMP vezetése szép csendesen felszámolja a kádári időszak kanonizált tételét, 1956 ellenforradalmi minősítését. A párt tagjait, a Köztársaság tér védőőröket nem is beszélve, ezúttal sem kérdezik meg.

AZ ÚJRATEMETÉS ELŐESTÉJE

1989. május 8-án a párt vezetése még mindig abban reménykedik, hogy Nagy Imre újratemetése „szigorúan a gyülekezési törvény szellemében” zajlik le. Fejti még azt is felveti, hogy létesüljön emlékmű a „sztálinizmus magyar áldozatainak” emlékére. Az ülést Berecz János vezeti. A Központi Bizottság hozzászólás nélkül tudomásul veszi a tájékoztatást. A május 29-i KB-ülésen már a vezetés is, a testület tagjai is érzik, hogy nem lehet szó nélkül elmenni az ügy mellett. Berecz is azt erősíti, hogy a Központi Bizottságnak kell valamit mondania Nagy Imre újratemetése előtt, de amíg a külső vizsgálatok nem zárulnak le, addig, úgymond, nincs mód „támadhatatlan dokumentumot” elfogadni. Miért? Miről is beszélünk? Berecz a Politikai Bizottság nevében azzal nyugtatja a KB tagjait, hogy az MSZMP képviselőjében hivatalosan senki nem lesz jelen a temetésen, de „a párt tagjainak nem tiltja” a részvételt. A kiadandó közleményről éles vita alakul ki, csak a vak nem látja, hogy az MSZMP rehabilitálja Nagy Imrét. A pártvezetés elkeni az ügyet, s ahogyan mondani szokás, kecskére bízta a káposztát. Szerkesztőbizottságot hoz létre Nyers Rezső vezetésével. ■

Vedd a Vörös Újságot!

A Kommunista Magyarországi Pártja megalakulásának 90. évfordulójára a Munkáspárt ismét kiadta a párt első lapjának, a Vörös Újságnak az első számát. Az ezer számozott példányból még néhány megvásárolható 500 forintos áron a Munkáspárt Baross utcai központjában.

Tenni kell!

A Ferencvárosban időközi választások lesznek. A Munkáspárt Paulik Pétert indítja. A ferencvárosi választás nem csak a IX. kerületiek dolga! Mindannyiunknak dolgozni kell! Van rokonod, barátod a Ferencvárosban? Hívd fel! Mondd, hogy jönnek a kopogtatócédulájáért! Ha fáradt vagy beteg vagy, hívd a központot, Fogarasi Zsuzsa (06-20/463-0757) várja a hívásodat. Segíts! Gyűjteni, dolgozni kell! Ha munkáspárti, ha kommunista vagy!

Írj! Fényképezz!

A Szabadság mindannyiunké. Közös érdekünk, hogy tájékozódjunk mindarról, ami országunkban történik. Legyen az jeles vagy felháborító esemény: tudnunk kell róla! A Szabadság szerkesztősége ezúton hív fel mindenkit, aki ilyenrel találkozik: írja meg, vagy fényképezze le, s küldje be! Várjuk tudósításaitokat levélben a székház címére „A Szabadság” felirattal, vagy az info@aszabadsag.hu e-mail címre.

Megélhetésükért tüntettek

Harminc szakszervezet képviselői – köztük a katonák, rendőrök, tűzoltók, börtönőrök, tanárok, orvosok, egészségügyi, közművelődési és a szociális ágazatban dolgozók – csatlakoztak a hétfői demonstrációhoz, amelyen a

kormány megszorító intézkedései ellen tüntettek.

Az elszántságot jelezte, hogy az esős, havas idő ellenére 25 ezres tömeg vonult a Kossuth térre, hogy a kormánynak szóló petíciót nyújtsanak át. Ebben a 13. havi illetmény eltörlésének visszavonását követelték. Ez nem jutalom, nem prémium, hanem a közszolgálati munkavállalók éves keresetének része. További elbocsátások elfogadhatatlanok, hiszen az elmúlt két évben nyolcvanezernél több közszolgálati munkavállalót bocsátottak el, és több mint 120 ezer álláshely szűnt meg – és nem a minisztériumokban, hanem főleg az iskolákban, egészségügyi intézményekben – hangsúlyozták.

De ezeken túlmutató követelések is voltak: állítsák le a közszolgálati intézmények privatizálását, s a kormány hagyjon fel a nagytőkével közösen folytatott rágalomhadjárral a közszolgálati dolgozókkal szemben. A sok ezer pedagógus mellett főleg az „egyenruhások” fejezték ki a leghatározottabban és hangosan a követeléseik komolyságát. „Olts tüzet Te ennyiért!”, „Feri, ne játssz a tűzzel!”, „Hazámat szolgálom. És Ti?” – állt a tűzoltók, illetve a rendőrök transzparensein. A résztvevők négy minisztériumnál: az önkormányzati, a honvédelmi, az oktatási és a szociális minisztériumnál is demonstráltak és petíciót adtak át. Ha a kormány arra kényszeríti őket, január 12-én egységes közszolgálati sztrájkot indítanak, jelentették be a tüntetésen.

A Hősök teréről indult felvonuláson végig ott volt, s a Liga és más támogató szakszervezetekkel együtt vonult a Munkáspárt szolidaritását kifejező vörös zászlós csapata is.

A Magyar Kommunista Munkáspárt központi politikai lapja. Szerkeszti a szerkesztőbizottság.
Szerkesztőség: 1082 Budapest, Baross utca 61.; Telefon: 334-1509; Telefax: 313-5423;
A Szabadság e-mail címe: info@aszabadsag.hu; internetcím: www.aszabadsag.hu
Kiadja: a Progressio Kft., a kiadásért felelős: Vajda János igazgató; ISSN 0865-5146

A Munkáspárt internetcíme: <http://www.munkaspart.hu>